

Артем'єв О. О.,

курсант

Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Нагорна О. О.,

старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
старший лейтенант поліції

ГОСПОДАРСЬКІ ТОВАРИСТВА

На сьогоднішній день господарські товариства є найпоширенішою організаційно-правовою формою забезпечення господарської діяльності в Україні. Ще з давніх часів, як зазначав В. Шретер «Товариське об'єднання кількох осіб для спільного досягнення певної господарської мети зустрічається вже в найглибшій старовині. Ідея товариської угоди там, де сил одного не вистачить для вирішення якого-небудь господарського завдання, сама по собі настільки проста і природна, що усюди, де ми зустрічаємо співіснування людей, ми зустрічаємо і договір товариства» [1].

Згодом, почали виникати різноманітні родинні товариства, які були спрямовані на вирішення питань щодо отримання прибутків та ведення власного господарства під керівництвом глави родини і при умові, що інші члени сімейства підпорядковуються йому. Тодішні умови життя примушували вести такі форми господарства навіть після смерті глави, шляхом обрання нового, більш авторитетного і впливового. Ця форма найбільш приближена до сучасних повних товариств. Наступним кроком для збереження виробництва чи його збільшення до таких товариств почали приймати інших, тобто сторонніх осіб. Деякі з них могли допомагати власними заощадженнями, а деякі звичайною працею чи наданням певних важливих відомостей за певну винагороду, а саме – отримання дивидентів від свої внесків. Такі зв'язки схожі, навіть можна сказати тотожні, сучасним командитним товариствам. Враховуючи швидкий розвиток таких підприємств у ті часи, відбувається зародження аналогу акціонерного товариства. Через необхідність створення великого та стійкого капіталу для здійснення вже великих торгівельних і, навіть, промислових підприємств для подальшого набуття корпоративного устрою.

У сучасних довідниках та словниках визначання господарського товариства має такий вигляд – це коло осіб, які реалізують певну діяльність для виконання завдань пов'язаних з торгівельною, промисловою та виробничою функцією з метою отримання прибутку.

Господарські товариства мають низку характерних ознак, таких як:

- універсальність;
- статус юридичної особи;
- надання можливості для вибору форми товариства;
- наявність певних прав для учасників таких товариств.

Також, перелік господарських товариств, на сьогодні, є вичерпним і тому, створення товариства, який не регулюється чинним законодавством, є неможливим. Господарські товариства створюються на основі документа, який повинен визначати назву та вид такого товариства, цілі діяльності, склад учасників та перелік формування майна і розподілу збитків та прибутків [2].

Кожне товариство має свої певні особливості. Найбільш популярною формою, якою активно користуються бізнесмени нашої країни є товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) [3, с. 38]. Це, скоріше за все, пояснюється особливістю відповідальності, які несуть учасники. Якщо є випадок виникнення заборгованості, то учасники цього товариства будуть нести відповідальність лише в розмірі своєї частки, навіть якщо розмір статутного капіталу не перекидає розмір заборгованості. Схожим на товариство з обмеженою відповідальністю є товариство з додатковою відповідальністю за порядком його створення та деякими іншими критеріями. Але, на відміну від ТОВ, дане товариство передбачає несення додаткової відповідальності з власним майном із закріпленням розміром часток, рівних для всіх учасників. Акціонерне товариство – ще одна форма товариства, яка має статутний капітал, що в свою чергу поділений на акції однакової номінальної вартості [3, с. 39]. Корпоративні права на таку частку в капіталі акціонерного товариства повинні посвідчуватися акцією. Також учасники акціонерного товариства не несуть відповідальності за зобов'язанням у разі заборгованості.

Мають значні відмінності у відповідальності учасники командитного та повного товариств. Адже всі учасники повного товариства повинні нести додаткову відповідальність за зобов'язаннями свого у розмірі всього свого майна. А учасники командитного товариства поділяються на два види, від якого залежить розмір відповідальності: повні учасники, що несуть додаткову відповідальність усім майном, та вкладники – обмежуються розміром внесеного вкладу [2].

Для успішної роботи в умовах сьогоденної ринкової конкуренції підприємства об'єднуються у різні групи на засадах добровільності і, навіть, за рішенням органів, уповноважених на утворення таких об'єднань.

Після приєднання України до світової економічної системи важливим і необхідним стало дослідження господарських товариств як сучасної форми господарювання. Оскільки, найбільш поширеною організаційно-правовою формою підприємницької діяльності в країнах Європи є саме господарські товариства.

Список використаних джерел:

1. Булгакова І. В. Господарське право України: навч. посібник. Київ: Прецедент, 2006. 346 с.
2. Жук Л. А., Жук І. Л. Господарське право: навч. посібник. Київ: Кондор, 2003. 400 с.
3. Щербакова Н. Становлення і розвиток законодавства України про злиття та приєднання господарських товариств. *Правничий часопис Донецького університету*. 2005. № 1 (13). С. 38-44.